



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

Disquisitio IX. Quanta sit Romani Pontificis authoritas circa Patriarchalia, & Archiepiscopalia, & consequenter Episcopalia jura?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

animi semper laborant: sed quemadmodum in corporibus nunc ille, nunc contrarius morbus grassatur; unde contraria, pro vario morborum genere, medicamenta sunt adhibenda: ita mentes successivè contrarijs erroribus, & vitijs subjacent, quibus modò istis, modò illis legibus occurrendum est.

133. Habet quidem plurima incommoda legum mutatio, si cum levitate, aut imprudentia conjuncta sit, non per necessitatem quasi extorta. Quamobrem, ut docet S. Thomas 1. 2. *quæst. 97. art. 2.* non statim, ut seise melius aliquid offerit, quam quod à lege intendebatur, immutanda est, sed opus est, ut hanc mutationem aut maxima necessitas postulet, aut evidentissima utilitas. Verùm, quæ ratio est, ut, quod ad bonum publicum institutum est, si perniciosum evadat, etiam contra bonum publicum retineatur.

133. Hincmarus Archiepiscopus Rhemenfis antiquæ disciplinæ acerrimus propugnator, & in defendendis Gallicanis libertatibus, à plebiscitis scriptoribus in exemplum adductus, est absque necessitate mutari non debere, quæ semel in concilio status, vel iudicata sūt, opusculo sic inscripto, contendat, diffiteri tamen non potest, quin occurrente necessitate, mutatione opus sit, quod quamplurimorum Summorum Pontificum testimonijs ibidem confirmat. Inter alia refert ex epistola 95. Leonis I. quæ est ad Rusticum verba sequentia: Sicut quadam sunt, quæ nullâ possunt ratione convelli, ita multa sunt, quæ aut pro consideratione atatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari.

134. Egregiè admodum explicat Summi Pontificis in temperandis Canonibus auctoritatem Gelasius I in ea epistola, quæ est ad Episcopos per Lucaniam, & Brutios, & Siciliam constitutos cap. 1. *Necessaria rerum dispensatione constringimur, & Apostolicæ Sedis moderamine convenimur; sic Canonum paternorum Decreta librare, & verò Præsulum, Decessorumque nostrorum præcepta metiri, ut, quæ præsentium necessitas temporum restaurandis Ecclesijs relaxanda deposcit, adhibita consideratione diligenti, quantum potest fieri, temperemus; quò nec in totum formam veterem videamur excedere regularum, & reparandis militiæ Clericalis officijs consulamus.* Et cap. 2. *Præcis igitur pro sui reverentia manentibus Constitutis, quæ, ubi nulla vel rerum, vel temporum perurget angustia, regulariter convenit custodiri, eatenus Ecclesijs, quæ vel cunctis sunt privatis ministris, vel sufficientibus usque ad eò dispensatis servitijs, ut plebibus ad se pertinentibus Divina munera supplere non valeant, tam instituendi, quam promovendi Clericalis obsequij, sic spatia dispensanda concedimus, ut si quis, &c.*

135. Quo circa cum omnia, quæ in condendis antiquis legibus intercesserunt, ad substituendas novas, consentiant, scilicet auctoritas Conditoris, utilitas subditi, facultas parendi, aliæque conditiones, cur robore carebit, quod de novo præcipietur? Quicumque igitur Decreta omnia, quæ nova sunt, solius novitatis obtentu repudiaret, non solum iniquus esset, sed & desperare videretur. Sane qui Ecclesiam non eandem hodie credit esse,

se, quæ Apostolorum temporibus extitit, aut eadem auctoritate præditam negat, vel eodem spiritu gubernetam, cum Luthero, & Calvinò inter hæreticos censendus est. Numquid enim potestas à Christo Ecclesiæ collata certis temporum spatij definita est? Numquid se cum Ecclesia usque ad consummationem sæculi futurum non pollicitus est? Numquid hominum mores, quibus, ut diximus, accommodandæ sent leges, varijs mutationibus non subjacent? Numquid quod hominibus certo modo affectis prodest, illis non obest contrario modo dispositis? Itaque qui manus Ecclesiæ ligare contenderet, ne medicamentis contrarijs filiorum suorum morbos, novis legibus novos abusus curaret, is tanquam Republicæ Christianæ hostis habendus esset.

Nec inconstantiæ accusanda est Ecclesia, cum propter evidentem necessitatem, aut maximam utilitatem, abrogatis prioribus Canonibus, novos condit; hæc enim mutatio non in Ecclesia fit, sed in hominibus Ecclesiæ subditis. Nam & Deus ipse, à quo Ecclesia omni tempore regitur, licet immutabilis sit, leges mutavit, Novumque Testamentum Veteri substituit. Idem semper est finis, sed media non semper eadem, quia homines non in eodem semper statu permanent.

Hanc, exigente necessitate, posse mutationem fieri, sanus nemo diffitebitur: sed cuius est, de illa necessitate decernere, ac, utrum innovandum sit aliquid, judicare? Hic est unicus, aut præcipuus controversarum de libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ, pro ut communiter describuntur,cardo diligenter inspiciendus.

DISQUISITIO IX.

Quanta sit Romani Pontificis auctoritas circa Patriarchalia, & Archiepiscopalia, & consequenter Episcopalia jura?

S. I.

EX horum quoque descriptione patere potest vel ampliatio, vel coarctatio libertatis à Gallicana Ecclesia erga Pontificam auctoritatem præsentis. In quem finem oportune præmittitur distinctio, ac distributio dignitatum Ecclesiasticarum ab Authore tractatus de libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ lib. 1. cap. 2. verbis sequentibus eleganter expolita. Nempe Christus ascensus in caelum, prædicare, baptizare, & docere per universum mundum omnibus Apostolis præcipit his verbis Matth. ult. *Data est mihi omnis potestas in caelo, & in terra. Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, docentes eos servare omnia, quaecumque mandavi vobis.* Verùm quamvis quilibet Apostolus posset in qualibet mundi parte ea omnia officere: tamen ex communi consuetu-

su, & ex sancti Spiritus instinctu diviserunt sibi orbis terrarum provincias, ac in quam quisque profecturus esset, decreverunt, ut sic ordo servaretur, & facilius adimpleretur Psalmistae vaticinium. In omnem terram exivit sonus eorum, & in fines orbis terra verba eorum, Psal. 18.

2. Joannes Gersonius ita factam suspicatur inter ipsos etiam Apostolos divisionem, ut non posset quilibet in quemlibet uti sua potestate, sed tantum in assignatam sibi provinciam, ut jam tunc Monarchicum regimen exerceceretur. Et forte, inquit Gersonius de potestate Ecclesiastica confid. 9. quoad usum, vel exercitium potestatis Ecclesiasticae sic evenit ipsis etiam Apostolis, & discipulis, quod post immediatam concessionem utriusque scilicet potestatis, & usus, factam à Christo, postmodum crescente numero fidelium, fuit ad tollendum schisma, & ad exemplar dandum posteris. Limitatio facta talis potestatis quoad usum, & hoc per Petrum Summum Pontificem de consensu totius Ecclesiae primitivae, vel generalis Concilij, ut non quilibet posset in quemlibet uti potestate sua, attentà Christi ordinatione primarià, quã voluit, Ecclesiam suam regi principaliter sub uno, & ab uno Monarcha, sicut est una fides, unum Baptisma, & una Ecclesia unitate Capitis tam primarij, quàm Vicarij, quoniam iste est optimus Principatus praesertim in spiritualibus ad conservationem unitatis fidei, ad quam obligantur omnes. Non tamen adeò scrupulose observata videtur ab ipsis Apostolis illa provinciarum distinctio, ut, si qua sese offerret occasio, non susciperetur ab uno curailiorum, qui videbantur ad alterum pertinere, dummodò nulla hinc oriretur perturbatio. Itaque Paulus postmodum convertendis praecipue Gentibus, destinatus, circa Judaeos plurimum laboravit, similiter & Petrus, qui Judaeorum peculiarem sibi curam assumpserat, praedicavit etiam Gentibus, atque apud eas Primatus sui Cathedram constituit.

3. Quoniam autem Apostolis nec ubique adesse, nec semper vivere datum fuerat, necesse fuit, ut potestatem suam cum alijs communicarent, qui Apostolica munia, defunctis illis, aut absentibus, obirent: Hujus rei gratiã, inquit Paulus ad Tit. 1. reliqui te Creta, ut ea, quae desunt, corrigas, & constituas per civitates Presbyteros, sicut & ego disposui tibi. Sed quae in Apostolis plenissima, & unita fuit, inter alios est divisa pro Apostolorum arbitrio, à quibus alij uni tantum civitati praepositi sunt, alij pluribus; alij plebi tantum, alij etiam Pastoribus; unde orta creditur Patriarcharum, Exarchorum, Primatum, Metropolitano- rum, & Episcoporum varietas: quae eò pertinet, ut ordinate cuncta in Ecclesia gerantur, quemadmodum de divisione inter Apostolos ipsos facta notavit Gersonius.

4. Limitatam ab Apostolis Episcoporum jurisdictionem fuisse, colligunt ex illis B. Pauli ad Titum verbis S. Joannes Chryostomus ejusque interpretationum sectator Theophylactus: ista sunt S. Chryostomi verba homil. 2. in Epist. ad Titum. Et constitueres, inquit, per

civitates Presbyteros. Episcopus hic intelligi vult, quemadmodum alias saepius diximus: ut ego tibi constitui, si quis est sine crimine. Per civitates; inquit. Neque enim profectò volebat Insulam totam uni viro permitti; sed unicuique propriam curam, ac sollicitudinem indicere.

5. Mirabilem illum variorum graduum Ecclesiasticorum ordinem elegantissime describit S. Leo Epist. 84. cap. ult. Est dignitas sit communis, non est tamen ordo generalis: quoniam & inter beatissimos Apostolos in similitudine honoris fuit quadam discretio potestatis, & cum omnium par esset electio, uni tamen datum est, ut caeteris praemineret, de qua forma Episcoporum orta est distinctio, & magna ordinatione provium est, ne omnes sibi omnia vindicarent, sed essent in singulis provincijs singuli, quorum inter fratres haberetur prima sententia: & rursus quidam in majoribus urbibus constituti, sollicitudinem susceperunt amplio- rem, per quos ad unam Petri Sedem universalis Ecclesiae cura confluere, & nihil usquam à suo Capite disjiceret.

6. Epistola verò 89. docet, non solum Ecclesiae curam per varios gradus ad B. Petrum tanquam ad Caput reduci: sed & ab illo Capite per Dei dona in omne corpus Ecclesiae manare; Hujus, inquit, muneris sacramentum ita Deus ad omnium Apostolorum officium pertinere voluit, ut in beatissimo Petro Apostolorum omnium Summo principaliter collocaret: & ab ipso quasi quodam Capite, dona sua velit in corpus omne manare, ut exortem se mysterij intelligeret esse Divini, qui ausus fuisset à Petri soliditate recedere. Locum hunc clarè interpretatus videtur Maucierus 2. p. lib. 2. cap. 15. S. Petrus à Christo Domino tanquam Vicarius ejus, ac Princeps totius Ecclesiasticae Curiae, & orbis, solus potestatis juridicae claves accepit; ut in persona totius Ecclesiae, id est, omnium Pastorum, & Praelatorum Ecclesiasticorum, ut, quicquid jurisdictionis Ecclesiasticae à quocumque Pastore exerceretur, id totum S. Petro supremo Ecclesiae Principi, ac visibili Capiti acceptum referretur; ab ejusque auctoritate in totum corpus Christi Domini, quod est Ecclesia, visibile diffunderetur. Vide S. Bonaventuram cap. 12. referendum.

7. Non exstant quidem antiqua monumenta, quibus doceamur, quonam tempore, aut quonam modo fuerit facta prima distributio Dioeceseon, aut Provinciarum Operarijs Evangelicis, qui convertendis ad fidem, aut jam convertis plebibus praefecti sunt. Ordinem tamen à B. Petro observatum eum fuisse, quem secuti sunt ejus successores, vel illi simillimum, prudens quisque sibi facile suadebit. Eximium ejus exstat exemplum in lib. 12. Epist. 15. S. Gregorij Magni, qui colapsam in Anglia Religionem, cum per S. Augustinum illuc missum restituisset, regendi populi fidelis formam praescripsit, & varia officia instituens, unicuique suam contulit auctoritatem, ut scilicet S. Augustinus caeteris omnibus praeset; Archiepiscopus Londoniensis duodecim sub se haberet Episcopos, Episcopus Eboracensis totidem, si modò tum ab illa civitate, tum à circumvicinis fides susciperetur, ac numerum illum Praelatorum, X x x 3

nume-

QUISITIO
Romani Pontificis auctoritate
archidiaconi, & archidiaconi
unquam de his
par
f. l.
tum quocumque descriptione
ampliatio, vel constitutio
Ecclesia erga Provincias
in praesentia. In qua
semitarum distinctio, et
Ecclesiasticarum
habetur in Epistola Galatensis
his iniquitates eliguntur
Christus ab electis in civitate
potestate, & docere per
commodum per hoc praesentia
Data est in nomine Patris & Filii
dominus ad servitium vestrum
Veritas quocumque
in quilibet anno
tanta ex curam

ritas
dicit
dicit

numerus fidelium exigeret. Nec presenti tantum necessitati occurrit; sed & futurum regimen disposuit, puta Londoniensem Archiepiscopum à Synodo propria consecrandum, Eboracensem Londoniensi non cessurum, sed priorem fore, qui prius fuisset ordinatus: communi utriusque consilio generalia illius Christianitatis negotia gerenda. Ut autem nunquam non meminissent, à quo fonte profuisset illorum autoritas, voluit, uterque à Sede Apostolica pallium acciperet.

8. Aliud habetur exemplum in *Capitulari Gregorij II. art. 3* ubi Martiniano Episcopo, Georgio Presbytero, &c. in Bavariam missis ita præcipit; *Vi consideratis locorum spatijs, juxta gubernationem uniuscujusque Ducis Episcopia disponatis, & subjacentia singulis Sedibus terminatis. Et si tres, aut quatuor, vel majoris numeri vise fuerint constituta Sedes, reservato præcipue Sedis loco pro Archiepiscopo referendo, adhibito trium Episcoporum conventu, probabiles fide, ac bonitatem, & erudites sanæ doctrinæ viros ordinatis Antistites ex auctoritate B. Petri Apostoli, & in subsequentis vigoris tradita dispensatione locis eis traditis collocantes.* Quibus præsuppositis, sequentia in rem præsentem videntur discutienda. Primum est. *Qualiter dignitas & auctoritas Ecclesiarum Patriarchalium à B. Petro, ejusque Successoribus orta sit? Secundum; Qualiter Primates, & Metropolitanæ in Gallia præsertim, suam à Summo Pontifice auctoritatem traxerint?*

§. II.

Ecclesiarum Patriarchalium dignitas & auctoritas ostenditur orta fuisse à B. Petro, ejusque Successoribus cum debita ac perpetua ab his dependentia.

ARGUMENTUM I.

Desumptum ex Actis primævæ Ecclesiæ, imò ipsius Christi Domini, deductis ab authore *tract. de libert. Eccles. Gallic. lib. 8. cap. 3.*

9. **N**am Christum, antequàm ex hoc mundo proficisceretur, nullam Parochiarum, Dioceseon, Provinciarum, Exarchatum, vel Patriarchatum distinctionem constituisse, ex tota Evangelij serie colligitur, præsertim ex verbis illis, quæ in cælam profecturus ad Apostolos habuit *Matth. ult. Euntes docete omnes gentes, quæ indistinctam, & illimitatam missionem continent; licet fortè Apostolis formam præscripserit, juxta quam disponendi essent Pastorum gradus & officia, quod cuncta suavius administrarentur & utilius, effectque Ecclesia hostibus suis terribilis ut castrorum acies ordinata.* Amplissima erat potestas omnium Apostolorum, prout exigebat pro illo tempore rerum status, cum nimirum non tam regenda, quàm efformanda erat Ecclesia. Tunc enim dispergendi erant per to-

tum orbem Pastores, qui oves undique ad Christi caulam adducerent; Piscatores, qui collectis undique piscibus, Ecclesiæ sagenam implerent; venatores, qui ubique venantes, viventem prædam in domum Dei reportarent.

Verùm cum maxima extitit fidelium copia, constituenda fuit totius regiminis Ecclesiæ formæ. Quomobrem sicut in exercitu Imperator seu Dux unicuique Officiali præsertim primario, suas partes, suamque munus assignat, imò & dignitatem tribuit, nisi jam id a Principe præstitum fuerit: ita B. Petrus, quem suum in terris Vicarium & supremum omnium fidelium Pastorem Christos creaverat, varias dignitates Ecclesiasticas, & officia instituit, secundum formam à Christo acceptam, vel à Spiritu sancto suggestam, ultra ea, quæ per se Salvator ipse ordinaverat.

Itaque Sedem suam in Ecclesia Romana defigens, eam cæterarum omnium Matrem, ac Magistram esse voluit, eique ultra reliquorum communem sollicitudinem, speciale reservavit Occidentalium curam. Alexandrinam & Antiochenam ad Patriarchalem dignitatem exivit, plurimarum eis Provinciarum præfecturam committens. Est ergo, inquit Gelasius I. in Concilio Romano anno 494. prima Petri Apostoli Sedes Romana Ecclesiæ, non habens maculam, neque rugam, nec aliquid ejusmodi. Secunda autem Sedes apud Alexandriam B. Petri nomine à Marco ejus Discipulo & Evangelista consecrata est, ipseque à Petro Apostolo in Ægyptum directus verbum veritatis prædicavit, & gloriosam consummavit martyrium. Tertia vero Sedes apud Antiochiam ejusdem beatissimi Petri nomine habetur honorabilis, eò quòd illi, præquam Romam venisset, habitavit, & illic primum nomen novelle gentis exortum est. Baronius, & alij putant hæc ad verbum desumpta ex alio antiquiori Concilio habito sub Damaso anno 382. Similia etiam habet Nicolaus I. in respons. ad consulta Bulgarorum cap. 92.

ARGUMENTUM II.

Ex attestacionibus sanctorum Summorum Pontificum, petitum à prædicato Authore à n. 4.

Illarum namque Ecclesiarum foundationem, ac exaltationem S. Petro luculentius adscribit S. Gregorius *lib. 6. Epist. 37.* quæ est ad Eulogium Episcopum Alexandrinum; *Quis enim, inquit, nesciat sanctam Ecclesiam in Apostolorum Principis soliditate firmatam, qui firmitatem mentis traxit in nomine, ut Petrus à Petro vocaretur? cui veritatis voce dicitur: Tibi dabo claves regni cælorum; cui rursus dicitur: Et tu aliquando conversus confirma fratres tuos: Iterumque; Simon Ioannis amas me? Pisce oves meas.* Itaque cum multi sint Apostoli, pro ipso tamen Principatu sola Apostolorum Principis Sedes in auctoritatem convaluit. Ipse enim sublimavit Sedem, in qua etiam quiescere, & præsentem vitam finire dignatus est. Ipse decoravit Sedem, in qua Evangelium

listam Discipulum misit. Ipse firmavit Sedem, in qua septem annis quamvis discessurus sedet.

Licet autem majorum urbium Episcopis saepe in plures alios tributa sit auctoritas, quia commodior erat ad illos recursus, ob frequentia negotia, quae illuc ex circumjacentibus provincijs Praesules evocabant: tamen non a civili urbium excellentia, sed a S. Petri auctoritate praestantiam suam consecutas esse illas Ecclesias, affirmat sanctus Innocentius I. epist. 18. quae est ad Alexandrum Episcopum Antiochensem cap. 1. ubi de Antiochena Ecclesia loquens; Advertisimus, inquit, non tam pro civitatis magnificentia hoc eidem attributum, quam quod prima Primi Apostoli Sedes esse monstraret, ubi & nomen accepit Religio Christiana, quae conventum Apostolorum apud se fieri celeberrimum meruit, quaeque urbis Romae Sedes non cederet, nisi, quod illa in transitu meruit, susceptum ista apud se, consummatumque gauderet.

Ridet S. Gelasius I. epist. 13. quae est ad Episcopos Dardaniae, illos, qui Ecclesiarum praerogativam ab urbium politica dignitate repetunt; Ristinus autem, quod praerogativam voluit Acacio comparari, quia Episcopus fuerit Regiae civitatis? Numquid apud Ravennam, apud Mediolanum, Sirmium, apud Treveros multis temporibus non constitit Imperator? Numquidnam harum urbium sacerdotes ultra mensuram sibi met antiquitatis deputatam, quidpiam suis dignitatibus usurperunt?

ARGUMENTUM III.

Ex varijs auctoritatibus a praefato Auhore n. 7. & 8. deductis.

TENIM Hincmarus Archiepiscopus Rhemenfis in Opusc. 55. Capitulum cap. 16. Ecclesiarum Patriarchalium dignitatem ad B. Petrum referendam multifariam ostendit; Sedes Ecclesiarum, inquit, scilicet Romanae, Alexandrinae, atque Antiochena, idcirco specialiter legimus, Sedes dici, cum plurima Sedes, & Apostolorum, sicut Iacobi Hierosolymae, & Ioannis apud Ephesum, in qua sedet & Timotheus B. Pauli Discipulus, & multa aliae principalium Civitatum, quoniam Sedes sunt, quin potius, licet dispersantur longinquitate terrarum, una Sedes sunt magni Petri Apostolorum Principis, &c.

Beatus Petrus Damiani lib. 2. epist. 16. proposita sibi difficultate circa Ecclesiarum excellentiam, quod scilicet Hierosolymitana caeteris praeferenda videatur, quod Hierosolymis perfectum est Redemptionis mysterium, respondet, Ecclesiarum dignitatem non Christi, qui omnibus praesidet, excellentia; sed Petri privilegio esse metiendam; Quoniam Hierosolymis passus est Dominus, univrsis Ecclesijs non Romana, sed Hierosolymitana potius praesse deberet Ecclesia. Verumtamen cum ex auctoritate Canonum, Romana Ecclesia primum teneat locum, Alexandrina secundum, Antiochena tertium, Constantinopolitana quartum, Hierosolymitana jam quintum; constat, Dominum Salvatorem non unicuique Cathedrae specialiter praesse, sed cunctis unum Pastorem uni-

versaliter praesidere. Liqueat ergo, Ecclesiarum ordinem esse dispositum iuxta privilegium Petri, non secundum incomparabilem excellentiam Redemptoris. Quod ait Petrus Damiani, ex auctoritate Canonum Romanam Ecclesiam primum tenere locum, non ita accipiendum est, quasi Canones hanc illi Ecclesiae praerogativam contulerint, sed tantum, quod illi collatam fuisse, declaraverint. Itaque sensisse illum, dubitare non sinunt alia eius verba, praesertim Opusc. 5. cap. 1. ubi mirum in modum Ecclesiae Romanae dignitatem, & auctoritatem explicat; Romanam, inquit, Ecclesiam solus ipse fundavit, & super Petram fidei mox nascentis crexit, qui B. Petro aeternae vitae clavifero, terreni simul & caelestis Imperij iura commisit, &c.

ARGUMENTUM IV.

Prioris continuativum ex dicto Auhore n. 9.

Cum enim ejusdem sit, concedere, ac in concessorum possessione confirmare; si quando ambitio Ecclesias privilegij a B. Petro concessis spoliari tentavit, earum tuitionem pro virili susceperunt ejus successores. Ita cum Anatolius Episcopus Constantinopolitanus, accepta occasione depositionis Dioscori Alexandrini in Synodo Chalcedonen- si factae, nec non destitutionis Domni Antiocheni a Iatrocinio Ephesino tentatae, & a S. Leone perfecta, utriusque illius Ecclesiae iura invadere moliretur, & a Concilio Chalcedonen- si usurpationem suam probandam curasset, obstitit ei validissimè S. Leo, ut ex multis patet ejus epistolis, praesertim ex 46. cap. 5. ubi haec inter alia leguntur; Nihil Alexandrinae Sedis ejus, quam per S. Marcum Evangelistam B. Petri Discipulum meruit, pereat dignitatis; nec Dioscoro impietatis suae pertinacia corruente, splendor tantae Ecclesiae tenebris obscuretur alienis. Antiochena quoque Ecclesia, in qua primum, praedicante Apostolo Petro, Christianum nomen exortum est, in paterna constitutionis ordine perseveret, & in gradu tertio collocata, nunquam se fiat inferior. Aliud enim sunt Sedes, aliud Praesidentes. Quia verò Episcopi Concilij Chalcedonen- si sanctae Sedis Legatis tum ablentibus, ac postea reclamantibus, Patriarchalem dignitatem praedicto Anatolio detulerant, eorum Decretum, seu Canonem cassavit S. Leo, ut patet ex ejus epistola 55. quae est ad Pulcheriam Augustinam cap. 3. Consensiones verò, inquit, Episcoporum sanctorum Canonum apud Nicam conditorum regulis repugnantes, unita nobiscum vestrae fidei pietate, in irritum mittimus, & per auctoritatem B. Petri Apostoli, generali prorsus desinitione cassamus.

Nec inanem fuisse illius Pontificis conatum in comprimenda Episcoporum Constantinopolitanorum ambitione, testantur ejus litterae tum ad Anatolium, tum ad Marcianum Imperatorem. Ad illum sic scribit in epist. 71. cap. 3. Illam autem culpam, quam de augenda potestate, aliena (ut asseris) adhortatione

ratione contraxeras, efficacius ac sincerius, tua charitas dimisset, si quod tentari sine tua voluntate non potuit, non ad sola Clericorum consilia transulisses. Quia sicut in mala susceptione delinquitur, ita & in mala consensione peccatur; sed gratum mihi, frater charissime, est, quod dilectio tua id proficitur sibi displicere, quod tunc etiam placere non debuit, &c. Epistola verò 59 Marcianum dignitatis Patriarchalis Episcopo Constantinopolitano de late abrogatione acquiescisse, aperte insinuat his verbis: Mihi autem multum fiducia, Deo per vos operante, collatum est, quod probasse vos observantiam meam de custodia Canonum patrum, pietatis vestre assatibus indicatis. Et mirum geminatur gaudium meum, cum vobis religiosissime placere cognosco, ut & Fides Nicæna suam teneat firmitatem; & privilegia Ecclesiarum illa b. a. permoneant.

19. Idem confirmat Gelasius epistola 13. quæ est ad Episcopos Dardaniæ. Audiant, inquit, Marcianum, sanctæ memorie Papam Leonem summis laudibus prosecutum; quod Canonum regulas violari nulla fuerit ratione perpessus. Audiant Anatolium Clerum Constantinopolitanum potius, quam se, talia tentasse consistentem, atque in Apostolici Præsulis totum dicentem positum potestate Anatolij Epistola ad S. Leonem edita est in collectione Romana Lucæ Holstenij in secunda sectione Synodi Romanæ sub B. nifacio secundo num. 22. In ea & se excusat Anatolius, & S. Leonis potestatem agnoscit. Quæ Constantinopolitane gratiæ sedis lancita sunt, inquit, in Chalcedonensi nuper universalis Synodo, pro certo beatitudo vestra hoc habeat, nullam esse culpam in me. Et infra; Cum & sic gestorum visioinis, & confirmatio auctoritatis vestra Benedictonis fuerit reservata.

20. Acacio similiter eadem de causâ obstitit Gelasius, ut videtur est in ejus epistola 13. supra citatâ, quæ est ad Episcopos Dardaniæ; nec minorem adhibuerunt diligentiam subiequentes Pontifices in conservandis Patriarchalium Ecclesiarum privilegijs. Idcirco Diocorus Diaconus, ut ipse scribit ad Hormisdam Papam in epistola, quæ extat post 65. prædicti Hormisdæ, impedivit, quod minus Paulus Presbyter Episcopi Constantinopolitane Ecclesie in Patriarchiam Antiochenam electus, ordinaretur Constantinopoli, ne adversus Ecclesiam Antiochenam hæc ordinatio, tanquam præjudicium opponi aliquando posset. Hinc, inquit Diocorus, etsi post labores, etsi post intentiones plures Antiochena Ecclesia ordinata est, electus est quidam Paulus nomine Presbyter Constantinopolitane Ecclesie, quem huic honori aptissimum Imperatoris testamento comprobatum voluerunt, & tentaverunt hunc ordinare. Ego iussionis vestre non immemor contradixi dicens: Jussit D. vester Beatissimus Papa secundum antiquam consuetudinem ibi (scilicet Antiochie) eum Episcopum ordinari. Hoc obtinuit, quod præcepit.

21. Leo Papa IX. epistola 5. quæ est ad Petrum Episcopum Antiochenum, suam ei operam pollicetur ad tuenda Patriarchalia jura Ecclesie Antiochene. Proinus (B. Petri) excellentiam a Romana Ecclesia dignitatem reti-

net Antiochena, quam te defendere summo per monemus, non tue gloriæ causâ, sed pro Sedis, cui ad tempus presides, anti-quâ honorificentia. Nec revocetis ab hac intentione cuiuslibet pompæ, vel arrogantia, quin constanter defendas honorem quem Antiochena Ecclesia reliquerunt omnia sanctorum Patrum Concilia. Ad quod utique, si potuerit, Maxima Mater, Romana scilicet, atque Prima Sedes, tam dilectæ sibi filie, non condescendit, nisi quædam conari minere atque dignitatem Antiochene Ecclesie, audierimus. Epistola 6 corripit Michaelem Archiepiscopum Constantinopolitanum, quod Patriarchas Alexandrinum & Antiochenam suæ potestati subijcere conaretur.

CONCLUSIO.

Nillus Ecclesie sanctæ Præsul, præter Summum Pontificem, habet formaliter & actu jurisdictionem immediate à Christo, vel ex Jure Divino, sed quæcunque sive Patriarcharum, sive Primatum, sive Archiepiscoporum, ac Metropolitanorum, & Episcoporumque prærogativa (extra potestatem Ordinis, & huic connatam, radicalem duntaxat jurisdictionis potestatem) sunt ex concessione Summi Pontificis.

Explicatur. Nam pro Episcopis videtur quidem stare Christi Domini verba statim, id est, dicens ad Apostolos: Quæcunque alligaveritis super terram, erunt ligata & in celo. & quæcunque solveritis super terram, erunt soluta & in celo. Nam ista verba vel intelligi possunt de Apostolis, eorumque adeo successoribus Episcopis collectim sumptis, quatenus nomine, id est, vicariâ auctoritate Christi, congregati in Concilio Oecumenico, representant Ecclesiam universalem, velut erant ex contextu tam antecedente, quam consequente. Vel intelligi possunt ista verba de Apostolis etiam sigillatim spectatis, quo modo indefinita & universalis ad ligandum, & solvendum potestas illis promissa fuit, quæ postmodum & actualiter eisdem tradita est, quando Iesus, Christus ipsidem Apostolis dixit: Sicur misit me pater, & ego mitto vos. Cuiusmodi proinde missio, cum potestate prius promissa, atque ex tunc actualiter concessa transire videtur etiam ad Episcopos Apostolorum successores. At eoislo, quod à la Christi Domini verba sint connexa cum institutione mox subsecuta, sub quâ iterum dixit: Accipite spiritum sanctum, sub quibus verbis perficitur consecratio Episcopalis: videtur hinc & vinciri, potestatem sic traditam fuisse Ordinibus, non jurisdictionis formalis, sed radicalis duntaxat.



PROBATIO I.

Desumpta ex potestatis Ordinis sacerdotalis comparatione ad potestatem actualis jurisdictionis pro absolutione peccatorum necessaria.

NAM sub præallegato sacro contextu collata etiam fuit Apostolis potestas remittendi ac retinendi peccata, quæ in Presbyteratus Ordine conferitur universis Sacerdotibus, & tamen præter hanc potestatem ex Ordine Sacerdotij subsistentem, ad valorem Sacramenti penitentiae in Sacerdote adhuc requiritur concessio actualis jurisdictionis. Sicuti ergo per traditionem hujus à peccatis absolutoria potestatis non conceditur actualis & formalis, sed radicalis duntaxat & habitualis jurisdictio, in actum reducenda, ex hoc, quòd aliqui de universitate fidelium pro tali conscientiae foro per Ecclesiae auctoritatem ipsi subjiciantur: sic ex potestate Ordinis inest quidem Episcopo habitas omnimoda jurisdictionis super eos Christi fideles, quos sibi per sanctae Ecclesiae claves subjeci contigerit: nihilominus uti hæc subiectio non stat ex præcisâ potestate Ordinis, sic ejusdem correlativa jurisdictio formalis & actualis nullatenus subsistit ex præcisâ illo jure Divino, præfatis Christi Domini verbis sancito, formaliter spectante ad Sacramentum Ordinis, sed supervenire oportet, designationem subditorum cum Diocesi per Summum Pontificem, ex auctoritate quidem in se immediatè à Christo derivatâ, sed hæc mediante duntaxat, in Episcopos tradendâ.

Probatur hoc assumptum. Nam licet ipsemet Christus ascensus in caelum, Apostolis designarit subditos, unâ cum universo orbe, erga quos potestatem sibi prius traditam exercerent, atque adeo idem Dominus præfatis Apostolis actualem concesserit pro toto orbe jurisdictionem, Matthæi ultim. dicendo: Euntes docete omnes gentes. Nihilominus dicere haudquaquam licet, hanc subditorum, ac territorij universalis designationem, atque adeo in toto orbe jurisdictionem actualem ex Apostolis transisse in Episcopos, quos proinde, nefas est, dicere, Apostolorum quoad hanc successores, sed quoad Ordinis duntaxat, & radicalem seu habitualement ligandi & solvendi potestatem seu jurisdictionem succedere Apostolis, dicendum est. Ipsemet enim Paulus Apostolus 2. ad Corinth. 5. dicendo, se Apostolorum legatione fungi pro Christo, videtur insinuasse, talem potestatem Apostolicam Oecumenicæ jurisdictionis à Christo actualiter collatæ, non fuisse per modum juris in successores transferibilis, sed personalem esse, ad præcisas Apostolorum personas restrictam, ad stipulante Ecclesiae universæ consensu, per quem nefas esset dicere, ullum præter successorem Petri, Romanum scilicet Pontificem, potiri Apostolicâ totum orbem respiciente auctoritate. Quandoquidem igitur in Episcopis jus succedendi in Apostolorum potestate sit restrictum ad potestatem

Ordinis, & Jurisdictionis radicalis duntaxat seu habitualis, in ipso ejus Ordinis caractere consistentis, absolutè negandum est, jurisdictionem formalem & actualem in Episcopis esse juris Divini, à Christo immediatè, sed mediantè duntaxat Summi Pontificis auctoritate, concessam.

Et hinc quia non tantum hujus jurisdictionis exercitium, sicuti in Apostolis erat Petri Oecumenicæ auctoritati subordinatum, sed ejusdem quoque collatio actualis & formalis dependet à Summo Pontifice, idcirco in hujus potestate est, illam vel extendere, vel coarctare, sibi que reservare, prout in iure quàm plures extant ejusmodi reservationes. Et ideo communi illi adagio, Quidquid Papa potest in universo orbe, potest Episcopus in sua Diocesi; non est absolutè locus, sed cum restrictione Papæ arbitrio subiectâ.

PROBATIO II.

Petita ex Summorum Pontificum erga Patriarchas reservationibus factis in signum superioritatis, ac deductis à præfato Authore tract. de libert. Eccles. Gall. tit. lib. 8. cap. 3. à n. 14.

NE excideret è memoria Episcoporum, unde suam mutuati fuissent dignitatè, reservata sunt nonnulla Summo Pontifici in signum superioritatis. Varia enim sunt in historijs Ecclesiasticis exempla petita Patriarcharum confirmationis à sancta Sede. Quædam affert D. Petrus de Marca lib. 6. cap. 5. §. 2. ex Epistolis S. Leonis, & S. Simplicij: sed illa communionis Ecclesiasticæ signa, non veras confirmationes esse vult. Verum ipse textus contrarium suadet. Etenim in epist. 44. S. Leonis plurima sunt, quæ auctoritatem Summi Pontificis declarant. Ut, ista cap. 2. cum secundum sus consecrationis (Anatolij Episcopi Constantinopolitani, qui Patriarchatum ambiebat, nondum tamen adeptus erat) auctores ejus initia vitubarent, benigniores circa ipsum, quam justiores esse volumus. Et ista cap. 3. Satis sit, quòd prædicto vestrae pietatis auxilio, & mei favoris assensu Episcopatum tantæ urbis obtinuit (Anatolius) Non dedignetur Regiam civitatem, quam Apostolicam non potest facere Sedem. Et in epistola sequenti, quæ est ad Pulcheriam Augustam cap. 2. Frater & Coepiscopus meus Anatolius parùm considerans, quanto pietatis vestrae beneficio, & mei favoris assensu Constantinopolitanæ Ecclesiae Sacerdotium fuerit consecutus, non tam de acceptis gavisus, quam de immodicis appetendis supra mensuram sui honoris accensus est.

In epistola autem 17. S. Simplicij, quæ est ad Acacium, clariùs exprimitur confirmatio; Nuper ab Ægyptiæ ymædo, quæ & numero plurima, & fidei Catholicæ est communione suffulta, atque ab ipso omni propemodum Clero Alexandrinæ Sedis ad nos ex more relatio missa patet fecit, sanctæ memoriæ fratrem quemdam (vel quondam) Coepiscoporum nostrum obisse Timotheum, inque ejus vice consona fidelium voluntate Ioannem, cui ad Sacerdotium constare crederetur

tur omnia, subrogatum, ut nihil omnino restare videretur, nisi ut Deo nostro gratias agentibus Nobis, atque gaudentibus, sine strepitu, quod Catholicis in defuncti ministerium successisset Antistes, Apostolicæ quoque moderationis assensu votivam sumeret firmitatem, &c. Hoc igitur, quod restabat, erat necessarium ad firmitatem electionis, scilicet Apostolicæ moderationis assensus.

28. Prætermitto ordinationes autoritate Summorum Pontificum in Patriarchalibus Sedi- bus factas, vel suspensas, & alia subjectionis signa. Istud tantum addo, in quo exhibetur velut typus Constitutionis Patriarchalium Dignitatum. Quando in Generali Concilio Lateranensi sub Innocentio III, facta est unio Græcorum cum Ecclesia Latina, quæ occasio postulabat, ut Græci à Latinis humanissimè haberentur, non aliter confirmata est Patriarcharum dignitas, quam adjectâ conditione de certificatione superioritatis Romanæ Sedis, ut habet cap. 5. illius Concilij Decretorum, cuius sunt hæc verba; Antiqua Patriarchalium Sedium privilegia renovantes, sacra universali Synodo approbante, sancimus, ut post Romanam Ecclesiam, quæ disponente Domino, super omnes alias ordinariæ potestatis obtinet Principatum, ut pote mater universorum Christi fidelium, & Magistra; Constantinopolitana primum, Alexandrina secundum, Antiochena tertium, Hierosolymitana quartum locum obtineant, servatâ cuilibet propriâ Dignitate, ita quod postquam eorum Antistes à Romano Pontifice receperint pallium, quod est plenitudinis officij Pontificalis insigne, præstito sibi fidelitatis & obedientiæ juramento, licenter & ipsi iussu Suffraganeis pallium largiantur, recipientes pro se professionem canonicam, & pro Romana Ecclesia sponsonem obedientiæ ab eisdem.

§. III.

Primarum & Metropolitanorum dignitas in Gallia præsertim ostenditur orta fuisse à Romano Pontifice cum perpetuâ & debita ab hisce dependentiâ.

29. Auctor sæpe nominati tract. de libert. Ecclesiæ Gallicanæ lib. 8. ca p. 5. hæc de re ita disserit. Primates illos, qui olim in varijs Galliarum partibus à Romano Pontifice ad vitam duntaxat constituebantur, suam ab eo jurisdictionem habuisse, nemo dubitabit, qui constitutionis formam attenderit. Nam vicariâ tantum autoritate pollebant, ut expressè docent Summorum Pontificum epistolæ, quibus illa concedebatur. Sic S. Remigius à Papa Hormilda, vel ut alij volunt, à Symmacho in Regno Clodovei recenter ad fidem conversi; sic Arelate Cælarus à Symmacho; Auxanius & Aurelianus à Vigilio; Sapaudius à Pelagio I. Virgilius à Gregorio Magno, sic alij ab alijs in Gallia constituti sunt Vicarij Apostolici, & S. Bonifacius in toto Regno à Zacharia, ut ex Summorum illorum Pontificum epistolis constat. Ubi autem primatus non personæ, sed Sedi, sive personæ pro successoribus datus est, ut Archiepiscopo Lugdu-

nensi in quatuor Provinciis Lugdunenses; quæ sunt Lugdunensis propriè dicta, Rothomagensis, Turonensis, & Senonensis, non ideo minus debetur hæc Dignitas sanctæ Sedis autoritati, quia cum ampliori favore concessa fuerit.

ARGUMENTUM I.

Quo ostenditur omnimodæ dignitatis sive Patriarchalis, sive Metropolitanæ Ecclesiasticæ derivatio facta ex plenitudine Sedis Apostolicæ.

Præcitatus Auctor dicto cap. 5. n. 2. demonstrat hoc ex sequentibus autoritatibus. Divus namque Bernardus epist. 13. sic disserit. Plenitudo potestatis super universas orbis Ecclesias singulari prerogativâ Apostolicæ Sedis donata est; qui igitur huic potestati resistit, Dei ordinationem resistit. Potest, si utile judicaverit, novos ordinare Episcopatus, ubi hactenus non fuerunt. Potest, qui sunt, alios deprimere, alios sublimare, prout ratio sibi dixerit, ita ut de Episcopis create Archiepiscopus liceat, & è converso, si necesse visum fuerit. Eam potestatem Iacobus de Themiis Abbas Carolioci ejuſdem Ordinis Cisterciensis magis explicat in Tract. contra impugnatores exempti. & privili. Possit, inquit, facere ex certa, & rationabili causa, quod in aliquo Regno, vel in regione, ubi sunt Patriarcha, Primates, & Archiepiscopi, non esset Primas, nec Archiepiscopus, nec Patriarcha, ita quod omnes Episcopi sibi immediatè subsissent. Et de Primatibus quidem disquisitio tantæ utilitatis non est, cum in Gallia, præter Lugdunensem, qui appellationes ab alijs Provincijs etiamnum recipit, ceteri vel in sua tantum Provincia eo jure utantur, vel solo Primatis titulo sine ulla jurisdictione gaudeant.

Meropontanorum dignitas antiquissima quidem est; à Christo tamen immediatè instituta nullibi legitur in sacris Scripturis. Apostolos illius auctores extitisse, plerique conjiciunt, ex quibusdam novi Testamenti locis, præcipuè ex potestate à B. Paulo traditâ B. Tito discipulo suo, Episcopos, quos nomine Presbyterorum intelligit, per civitates constituendi: quod Metropolitanis munus est. Cujus rei gratiâ reliqui se Creta, ut ea, quæ desunt, corrigas, & constituas per civitates Presbyteros, sicut ego constitui tibi. Tit. 1. Christus solum Petrum, ceteris Apostolis præpolluit. Itaque nemo ceteris Episcopis jure Divino præest nisi Petri successor.

Nihil autem opus est, modò quaestiones illas agitare, utrum illimitata reliquorum Apostolorum Jurisdictio fuerit tantum delegata, an ordinaria? Utrum ex consensu tantum B. Petri Episcopos Provincijs integris præfecerint? Utrum sic præfectorum Episcoporum successores potestatem ordinatæ serie accepisse conseantur ab ipsis Apostolis? cum manifestum sit (ut verbis utamur S. Innocentij I. epist. 1. quæ est ad Decretum Eugubinum Episcopum) in omnem Italiam, Gallias, Hispanias, Africam atque Siciliam, Insulasque interjacentes nullum instituisse Ecclesi-

33. fias, nisi eos, quos venerabilis Apostolus Petrus, aut eius successores constituerint sacerdotes.

Metropolitancam dignitatem à Romana Sede in Gallia institutam fuisse, cum non esset, ex eo etiam colligitur, quod ab ea illic restituta est, cum defecisset. Cum enim per annos ferè 60. nullos habuisset Metropolitanos Regnum illud, licet extarent adhuc Metropolitanicæ Sedes seu Ecclesiæ in primarijs Provinciæ civitatibus, implorata est Zachariæ Summi Pontificis auctoritas, qui eam illis dignitatem restauravit per S. Bonifacium, ut ex utriusque litteris constat, idque juxta preces Principum Pippini, & Carlomanni; Franci (verba sunt S. Bonifacii ad S. Zachariam) ut seniores dicunt, plusquam per tempus 80. annorum Synodum non fecerunt, nec Archiepiscopum habuerunt, &c. Sanctus autem Zacharias scribit ad S. Bonifacium; De Episcopis vero Metropolitanis, id est, Grimone, quem nos jam comperit habemus, & de Abel, & Arberto, quos per unanquamque Metropolim per Provincias constituisti, hos per tuum testimonium confirmamus, & palia dirigimus, ad eorum firmissimam stabilitatem, & Ecclesiæ Dei augmentum, ut in meliori proficiant statu.

ARGUMENTUM II.

Prioris continuativum ex præfato Autore à n. 6.

34. PRINCIPIO quidem, cum à Romano Pontifice ordinabantur Metropolitanæ, non ita facile ab istorum animis deleri poterat memoria receptæ ab illo auctoritatis: sed coegit locorum distantia, ordinationem vel Episcopis comprovincialibus, vel viciniore Metropolitanæ permittente, ut de Metropolitanis Mediolanensi & Aquileiensi testatur Pelagius I. in epistola, cujus fragmentum refertur à Gratiano 24. quæst. 1. Can. 33. Nempè is mos antiquus fuit, ut, quia pro longinquitate, vel difficultate itineris, ab Apostolico onerosum illis fuerit ordinari, ipsi se invicem Mediolanensis, & Aquileiensi ordinari Episcopi debuissent: ita tamen, ut in ea civitate, in qua erat ordinandus Episcopus, alterius civitatis Pontifex occurrere debuisset; ut & ordinandi electio à proprio Ordinatore, ex consensu universalis, cui præficiendus erat, Ecclesiæ melius ac facilius potuisset agnosci, & in sua, qui ad Episcopatum provehendus erat, nec tamen Ordinatori suo subdendus fuerat, ordinaretur Ecclesiæ. Hanc tamen concessionem postea Sedes Apostolica revocavit, ut ex S. Gregorio Magno ediscimus. Sic enim scribit epist. 31. lib. 1. Obiitum Laurentij Ecclesiæ Mediolanensis Episcopi Excellentiam vestram jam credimus cognovisse: & quia, quantum ex Cleri relatione didicimus, in Constantio filio nostro Diacono ejusdem Ecclesiæ, omnium consensu electio, necesse fuit pro servanda consuetudine militem Ecclesiæ nostræ dirigere, qui eum, in quo omnium voluntates, atque consensum concorditer convenire cognoverit, à suis Episcopis, sicut vetus mos exigit, cum nostro tamen assensu faciat consecrari. Et lib. 2. epist. 68. quæ est 29. indictionis undecimæ: Latorem præsentium

Ioannem Subdiaconum nostrum ad hoc, Deo favente, transmisimus, ut electum vestrum suâ immunitatâ Dei omnipotentis solatio secundum morem prædecessoris ejus faciat Episcopum consecrari. Nam sicut ab alijs nostris exigimus, ita singulis sua jura servamus. Deniq; epist. 65. lib. 8. quæ est ad Mediolanenses: Ut igitur in ordinando eo, qui à vobis electus est, nulla possit mora contingere, Pannaleonem Notarium nostrum transmisimus, qui eum, ut moris est, annuente consensu nostro auctoritate faciat consecrari.

35. In Illyrico Vicarius Apostolicus, Episcopus scilicet Thessalonicensis, Metropolitanos ordinabat, & ab eis consolebatur in singulorum Episcoporum ordinatione, ut ex pluribus Summorum Pontificum litteris edocemur, præsertim è S. Leonis epistola ad Anastasium Episcopum Thessalonicensem, ad quem sic scribit: Nullus te inconsulto, per illas Ecclesias ordinetur Antistes: ita enim fiet, ut sint de eligendis matura consilia, dum tua dilectionis examinatio formidetur. Quisquis vero à Metropolitanis Episcopus contra nostram præceptionem præter tuam notitiam fuerit ordinatus, nullam sibi apud nos statum sui noverit esse firmitatem, eoque usurpationis sue rationem, qui hoc præsumpsit, redditurus. Singulis autem Metropolitanis, sicut potestas ista committitur, ut in suis Provincijs habeant ordinandi, ita eos Metropolitanos à te volumus ordinari. In Synodo Rom. collect. Holsten. n. 24. vide etiam epist. 84. ejusdem Sancti cap. 6. Ex qua epistola, & ex alijs ejusdem, ac subsequenrium Pontificum apertissimè constat, totam Episcopi Thessalonicensis in reliquos Illyrici Metropolitanos auctoritatem à Romano Pontifice pependisse, non ab illo imaginario Patriarchatu, quem ei affinxerat Petrus de Marca lib. 6. de Concord. sacerdot. & Imper. cap. 5. n. 3. quod se alibi accuratè explicare asserit, quodque potius improbare videtur in dissertatione de Primatu Lugdunensi, & cæteris Primatibus, quæ adjuncta est à Philippo Labbe Concilio Claromontano sub Urbano II.

36. Hoc jurisdictionis suæ exercitium, & auctoritatis signum in Illyrico sibi reservandum duxit Romanus Pontifex, veritus fortasse, ne accideret aliquando, quod re ipsâ tandem contigit, ut Episcopus Constantinopolitanus Imperatorum potentia partem illam Patriarchatus Occidentalis, Constantinopoli, quàm Romæ viciniorem, invaderet. In alijs autem Occidentis Provincijs, in quibus similis usurpatio non timebatur, quibusque propter distantiam promptè providere non poterat Ecclesiæ Romana, permissa est, ut diximus, Metropolitanorum ordinatio Episcopis comprovincialibus, aut Metropolitanis vicinioribus.

CONCLUSIO.

37. Sublimiores Episcopatu præeminentiæ seu Patriarcharum, seu Primatum, seu Metropolitanorum & Archiepiscoporum derivantur ex constitutionibus Ecclesiasticis, à Summorum Pontificum auctoritate dependentibus.

Xyy 2

Expli-

Explicantur istarū Ecclesiasticarū præmi-
nentiarū speciales prærogativæ. Nam in pri-
mis Patriarchæ nomē sonat perinde, ac si dice-
retur Patru Princeps, uti ex Isidoro dicitur in
cap. Cleros. §. Patriarchæ. Dist. 21. Quare Patri-
archæ non dignitate duntaxat, sed etiã potesta-
te, ac jurisdictione sūt majores cæteris. Eccle-
sia Prælati. Arg. Cap. Antiqua. De privilegijs.
Cap. Exigit. & Cap. Felicit. De censibus. in 6. Si-
quidem ad ipsos post Apostolicam sedem re-
ferenda sūt Episcoporum omnium, & Archie-
piscoporum negotia, ac causæ majores. Cap.
1. dist. 80. Et ideo habendi sūt Ordinarij omni-
um sui districtus Archiepiscoporum & Episcoporu,
à quibus jure recipiant appellationes, potun-
turq; prærogativã, non tantã in suo Patriar-
chatu (sicuti Archiepiscopi) pro suã duntaxat
provinciã concessum est) sed ubique, extra
præsentiam Summi Pontificis, ejusve Legati
de latere, præferendi Crucem. Ex cit. Cap. An-
tiqua, & Clement. Archiepiscopo. De privilegijs.

38. In hoc Patriarcharum censu veniebant o-
lim quatuor, Constantinopolitanus scilicet,
primum locum obtinens propter Imperato-
rum Græco-um Constantinopoli residen-
tiam, Alexandrinus, Antiochenus, & Hie-
rolymitanus. Qui enim præter istos gau-
dent titulo Patriarcharum nempe Aquile-
iensis, Venerus, nec non Iniarum, ac Aethio-
piæ, minimè potiuntur pari cum illis privile-
giorum prærogativã, sed ipsorum jurisdic-
tio, & auctoritas vel ex specialibus indultis Apo-
stolicis, vel ex consuetudine singulorum lo-
corum determinanda est; veluti Ludovicus
Engel *cit. tit. 33. n. 24.* advertit.

39. Deinde Primatis nomen inter Episcopos,
obtinens nonnulli potentiores Archiepiscopi,
obtinens Metropoles præcelliores alijs Ar-
chiepiscopatibus. Primates hujusmodi non
sunt ab similes Patriarchis minùs principalibus,
non tam jure Patriarchatus *superius* expo-
siti, quàm titulo, cum speciali privilegio-
rum prærogativã fulgentibus; si excipiat
Archiepiscopus Toletanus, cui ex privilegio
Martini V. eadem cum quatuor principalibus
Patriarchis est potestas; uti refert Barbosa
cit. cap. 6. n. 47. addens n. 48. ipsi cum Archie-
piscopo B. acharense esse contentionem, quif-
nãm eorum sit Hispaniæ Primas: dum cæte-
roqui in Gallia Archiepiscopi Bituricensis,
Rhemensis, Lugdunensis, Arelatensis, &
Viennensis, in Hungaria Strigonensis, in Po-
lonia Gnelnensis, in Angliã Cantuarientis, &
in Africa Carthagenensis, in Germania olim
Magdeburgensis, nunc verò Salisburgensis
Archiepiscopus, gaudet istã prærogativã,
quæ non tam est Juris Communis, quam con-
suetudinis, seu privilegij Apostolici.

40. Porro Archiepiscopus comparatus ad su-
am Diœcesin, eadem sortitur jura, ac Episco-
pus: at in comparatione ad Episcopos Suffra-
ganeos, eorumque Diœceses, potitur juribus
proximè exponendis. Nomen igitur Archie-
piscopi derivatur ex idiomate græco, in quo
nomen Achos primum seu Principem deno-
tat; perindeq; sonat, ac si diceretur *Princeps E-*
piscoporum. Altero in super vocabulo appelli

solet Metropolitanus, hæc denominatione de-
sumpta vel ex mensurã civitatum, nam jux-
ta *Epist. 1. Pelagij 11. relatum in Cap. Scitote. 6.*
q. 3. consuetum erat, ut Archiepiscopus de-
cem, aut duodecim civitates sub se contine-
*ret. Placet tamen Barbosa *Juris Ecclesiæ,**
univers. cit. lib. 1. cap. 7. quòd Metropolitanus
denominatio petaturã matrice Civitate, quæ
sit Metropolis, nempe Civitas illa, quæ Pro-
vinciæ caput exultat, sitque Sedes, ac Diœ-
cesis Metropolitanus, sive Archiepiscopi. Hinc
in Archiepiscopo distinguere oportet, tum
Diœcesin sibi perinde ac Episcopo subjectam,
cujus jura *inferius* explicabuntur, tum Archi-
diœcesin quæ est collectio cunctarum Diœ-
cesium in unam quasi provinciam coadunata-
rum, ut earundem post Summum Pontificem
(& in Græciã olim etiam post Patriarcham)
esset caput & Princeps, cui subicerentur ca-
rundem singuli Episcopi, Suffraganei disti,
propterea, quòd oporteret, ipsos suffragari
Archiepiscopo, adjuvando ipsos in conde-
rationibus, vel Concilijs Provincialibus, a-
lijsque publicis provinciæ causis Ecclesiasticis.
Hæ igitur cunctæ seu Metropolitanorum,
seu Archiepiscoporum, seu Primum & Pa-
triarcharū præminentia pendet ex consti-
tutionibus Summorum Pontificum.

PROBATIO I.

Ab inductione talium præminentia-
rum ex constitutionibus Pontificis
dependentium.

Nulla equidem in substantia Ordinis Epi-
scopalis est Archiepiscopi eminentia, qui
reliquis Episcopis præminet, ad majores
tamen officij dignitatem, sublimiori iura
Episcopos Suffraganeos, earumque Diœ-
ceses, ac subditos juris dictione condecoratum,
singularis honoris signo denotandam, à Sum-
mo Pontifice conceditur ipsi Pallium, quod
potiebantur olim quatuor Orientis Patriar-
chæ, ipseque Summus Pontifex etiam, im-
pote præter Oecumenicum totius orbis Chris-
tiani Principatum, præfulgens etiam titulo
Archiepiscopi Romani, imò & Occidentali-
um patrium Patriarchæ.

Unde Pallium hoc rectè definitur à Lu-
dovico Engel *cit. tom. 1. lib. 1. tit. 8. esse singula-*
re ornamentum desumptum ex corpore Divi Petri,
à Summo Pontifice datum Archiepiscopi, designat
plenitudinem pastoralis Archiepiscopalis officij.
Hoc pallium ex ovium lanã conficitur ad sig-
nificandam pastorem sollicitudinem, conde-
cratumque à Summo Pontifice, defertur ad
altare Divi Petri, in memoriam corporis ibi-
dem requiescentis, indeque traditur Archiepi-
scopis, seu ipsorum procuratoribus: hæc est
causa, cur secundum Canonem *Significasti. 4.*
De elect. ejusmodi pallium dicatur desumptum
ex Corpore Divi Petri, veluti explicat Glossa
in dist. Cap. Significasti.

In quantum verò pallium hoc dicitur de-
signare plenitudinem pastoralis officij, oportet,
illa verba saltem respectu Archiepiscoporum, &

& Patriarcharum accipi in sensu *collectivo*, ita ut plenitudo pastoralis officij, quæ absolute soli competit Summo Pontifici, ex adjuncta voce *Tō Archiepiscopalis*, restringatur ad plenitudinem huic officio commensuratam, & circumscriptam limitibus *inferius* exponendis. Sub hâc ipsâ nihilominus loquendi formulâ speciale quid denotatur, quod nempe Archiepiscopus suæ dignitatis officio fungi non possit, priusquam receperit pallium, ita ut, licet confirmatus & consecratus esset, ante pallij de Summi Pontificis manu receptionem neque Archiepiscopus nominari debeat, neque ea, quæ Archiepiscopalis officij sunt, exercere valeat. *Ex cap. 3. De Autoritate & usu pallij.* Imò ne illa quidem Ordinis Episcopalis munia, quæ vel inter Missarum solemnità, vel cum Pontificalibus ornamentis peraguntur, veluti sunt confectio Chrysmatis, consecratio Ecclesiarum, ordinatio Clericorum, exercere debet ante receptum Pallium, eò quòd videtur illhæc facere non quâ simplex Episcopus, sed tanquam Archiepiscopus. *Ex Cap. Quod, sicut. 28. §. Praterèa. De elect.*

44. Verùm quoad Jurisdictionem, fas est Archiepiscopo confirmato, exercere actus, Episcopali officio universim competentes, non verò actus, qui proprij sunt Archiepiscoporum, velut sunt visitatio provinciarum, celebratio Concilij Provincialis. Et hinc quamvis Archiepiscopus ante acceptum pallium (uti *superius* dictum est) ordinare non valeat, nihilominus (si confirmatus jam obtineat jurisdictionem Episcopalem) alteri Episcopo delegare potest, ut subditis suis conferat sacros Ordines, eò quòd talis delegatio non fit exercitium Ordinis, sed *jurisdictionis*. *Ex cap. Suffraganeus. 11. De elect.*

45. Insuper quoad usum Pallij, hoc discriminis est in Summo Pontifice & Archiepiscopo; quòd ille solus, utpote in absolutam pastoralem pro Universâ Ecclesia officij plenitudinem semper & ubique inter Missarum solemnità utatur pallio. Verùm Archiepiscopis in partem duntaxat pastoralis, respectu particularium Ecclesiarum ac Diocesium in unam provinciam coadunatarum, *solicitudo* vocatis, non nisi in festis principalioribus, seu Ecclesie proprijs, sicut etiam in anniversario suæ Consecrationis, ac Clericorum Ordinationibus, seu Ecclesiarum Consecrationibus uti licet pallio, juxta *Cap. 4. & ult. junctâ Glossâ dicto rit.* Neque citra speciale privilegium, pallij gestatio extra Ecclesiam, id est, provinciam suam Archiepiscopo est permessa. *Ex Cap. Tuarum. 4. De usu, & authorit. Pallij.*

46. Archiepiscopo ù supereminens jurisdictionis est partim respectu Episcoporum Suffraganeorum, partim respectu Diocesum, & subditorum, sub istorum ordinariâ potestate consistentium. Archiepiscopus proinde est ordinarius iudex suorum Suffraganeorum. *Ex Cap. Quia cognovimus. caus. 10. quest. 3. Cap. Pastor. 15. De officio Ordinar. Cap. Solicitudinem. De Appellation.* Quamquam hujus ordinariæ in Suffraganeos Episcopos jurisdictionis exercitium valde limitetur per hoc, quod cum

Hosliensi in *Cap. 2. De translat. Episcop.* adfert Barbosa citatus; nempe Archiepiscopum nihil habere potestatis in Suffraganeos suos, nisi quatenus in jure expressum reperitur. Hoc nihilominus pro certo habendum est, quod extat definitum in sacro Concilio Tridentino *Sess. 24. De Reformat. cap. 15* ut *causæ criminales Episcoporum graviores tantum à Summo Pontifice, minores verò tantum à Concilio Provinciali, vel ab illo deputandis terminentur.* Id sacrum Cardinalium super negotijs Episcoporum, & Regularium deputatam Congregationem extendere etiam ad causas Civiles, testatur Barbosa *cit. cap. 7. n. 46.* In quo tamen, priusquam istud Congregationis sacre decretum exhibeatur in forma authentica, difficultatem rationibus minimè destitutam movet Ludovicus Engel *cit. tit. 33. n. 28.* Porro in casibus ad ipsius forum spectantibus potest Archiepiscopus adversus suos Suffraganeos ferre sententias, eâ tamen conditione, ut non statim procedat ad excommunicationis sententiam, ne Episcopus per hanc privetur jurisdictione non absque dispendio suæ Ecclesie: sed oportet, prius ipsi interdicti ab ingressu Ecclesie. Verùm Archiepiscopi Vicario, nisi ille apud in remotis, ob reverentiam Pontificalis Officij prohibetur, ne contra Episcopos ferat sententias. *Ex Cap. 1. De offic. Ordinarj. in 6.*

47. Quoad subditos, ac Dioceses Episcoporum Suffraganeorum, Archiepiscopus juxta *Cap. Pastoralis. De officio Ordinarj. Cap. Venerabilibus. De sentent. Excom. in 6.* nullam ordinariè obtinet jurisdictionem, nisi in casu Appellationis ad ipsum interpositæ, ac visitationis per suorum Suffraganeorum Dioceses peragenda. Quare Archiepiscopus non potest in primâ instantiâ judicare causas eorum, qui *immediatè* sunt subiecti dictis Suffraganeis. *Ex Cap. Duo simul. de offic. Ordinarj. Unde Panorimitanus in præct. Cap. Pastoralis n. 2. infert,* si Episcopus contra subditum suum moveat litem, non posse in causa etiam spirituali convenire ipsum in primâ instantiâ coram Archiepiscopo, sed coram arbitris utrinque eligendis, à quibus tamen, ceu juris arbitris necessarijs, datur tunc appellatio ad Archiepiscopum. *Ex Cap. Ab arbitris. 11. De offic. delegati. in 6.*

48. Ne compellere quidem potest Archiepiscopus subditum sui Suffraganei, ut testimonium coram se dicat, sed ovesei, ut testimonium requirat per litteras *mutui compæctus*; nequit enim testis compelli, nisi à suo *immediato* iudice. *Cap. 1. §. Neque de foro compet. in 6.* Nihilominus ratione rei litæ, vel contractûs, aut delicti, si nempe quis contraxit, aut deliquit in suâ Diocesi, vel res litigiosa intra hujus limites consistat, nullatenus dubitate licet, posse subditum Suffraganei etiam in primâ instantiâ conveniri coram Archiepiscopo. Verùm ex appellatione per Suffraganeorum subditos ad se devolutâ, uti etiam in provincie visitatione, acquiri Archiepiscopo jurisdictionem erga illos, constat ex *Cap. Romana. De Appellat. in 6. & Cap. In De censibus. in 6.* Ubi decernitur, Archiepiscopum visitando provinciam,

vinciam, posse audire in confessione Sacramentali subditos Suffraganeorum, illosque abolvere a censuris & casibus Episcopo suo reservatis. Ex *Cap. fin. De foro compet.*

49. In ipsum etiam Vicarium Episcopi Suffraganei, si delinquit in officio sibi commisso, vel impediatur causam appellationis ad tribunal Archiepiscopi delatam, vel utatur jurisdictione Episcopi sui excommunicati, vel non servet privilegia Sedis Apostolicæ, competere Archiepiscopo jurisdictionem, evincitur ex *Cap. 1. & Glossâ ibi verb. Rationabili. De officio Vicarii in 6.*

50. Cæterum modo quasi extraordinario, nempe in casu negligentia Episcoporum Suffraganeorum (uti restringendum censet Sylvester in *Sum. verb. Archiepiscopus*) posse Archiepiscopum criminâ notoria ab illorum subditis commissa, etiam extra visitationem punire, patet ex *Cap. 1. §. Sanè. De censibus. in 6.* Et hinc Archiepiscopus supplet negligentiam Episcopi Suffraganei etiam in hoc, quod iste denegat abolitionem, vel dispensationem ex æquitate debitam, seu ultimâ voluntatis executionem, sive institutionem præsentati à patrono; uti rectè advertit Engel cit. n. 1. Insuper injurias sibi, vel familiæ suæ, aut nuntijs, in jurisdictionis suæ exercitio à Suffraganeorum subditis illatas plectere, constat ex *Cap. 1. De pœnis in 6. Argumento legis nullum. Cod. de testibus. Ubi cuiuslibet iudici permissum est, injurias sibi illatas punire, ne coram alio iudice litigare cogatur.*

51. Archiepiscopis denique competit potestas tum præcipiendi suis suffraganeis, ut, quæ servat in sua Diocesi, modò sint fundata in iure Communi, vel sancita in Concilio Provinciali, serventur etiam per illorum Dioceses; impositâ etiam pœnâ illis, qui contraveniunt, sublatisque pravis contrarijs consuetudinibus, eò quod ad ipsum pertineat sollicitudo totius Provinciae. Ex *Cap. Dilectus. 30. De simonia.* Tum prædicationis officium in tota Provincia, atque adeò in Suffraganeorum Diocesisibus ex causâ rationabili interdicendi, malefactorumque promeritum extra universam Provinciam relegandi. Ex *Cap. Tuarum. De privileg. Cap. 2. De arbitrijs, juncto Commentario Barbosa ibi. n. 4.* Tum indulgentias in dedicatione cujuslibet Ecclesiæ unius anni, & in illius anniversario quadraginta dierum taliter concedere potest, ut profint etiam subditis Suffraganeorum ad eas lucrandas eò convolantibus, juxta *Cap. Cum ex eo. De pœnis. & remissionibus.*

PROBATIO II.

Desumpta ex Pallij Archiepiscopalis à sancta Sede recipiendi obligatione, nec non Metropolitanarum adversus suffraganeos inobedientes ad sanctam Sedem recursus necessitate per Auctorem præcitatum dicto *cap. 6. §. n. 3.* fultus deductâ.

52. IN Pallio namque, uti scribit Paschalis II. ad Archiepiscopum Poloniae apud Baronium ad annum 1102. plenitudo conceditur Pontificalis

officij, quia juxta Sedis Apostolicæ, & totius Ecclesiæ consuetudinem, ante acceptum pallium Metropolitanis minime licet aut Episcopos creare, aut Synodum celebrare. Consentientem ceteri Pontifices, ut S. Gregorius Magnus, cujus verba supra retulimus, & Nicolaus I. cujus sunt ista: Sanè interim non in throno sedentem (Patriarcham, vel Archiepiscopum) & præter Corpus Christi, non consecrantem prius, quam pallium à Sede Romana percipiat, sicut Galliarum omnes, & Germaniæ, & aliarum regionum Archiepiscopi agere comprobantur. Nicolaus I. in responsione ad consil. Bulg. cap. 73.

Metropoliticae dignitatis confirmationem à Patriarchis pendere, ac pallium ejus confirmationis signum esse, supponit evidenter eadem Synodus Oecumenica his verbis *Canonus 17. Priscam consuetudinem decernit in omnibus conservari, ita ut earum (Sedium Patriarchalium) Praesules universorum Metropolitanorum, qui ab ipsis promoventur, & sive per manus impositionem, sive per pallij dationem Episcopalis dignitatis confirmationem accipiunt, potestatem habeant, & videlicet, ad convocandum eos, urgentem necessitate, ad synodalem conventum, vel etiam ad coercendum eum, & corrigendum, cum fama eos super quibusdam delictis forsitan acculerint.*

Cæterum Paschalis II. in epistola mox laudatâ suspensionem amovet, quam aliqui, ut Marca loco supra citato, conceperant, pallij concessionem eò spectare, ut potentia retur Summi Pontificis auctoritas; aliter enim, nihil exigi, quod ab omnibus Episcopis non debeat, etiam si non requireretur; Quod non, etiam præter exactionem nostram, ab omnibus debeat Episcopis observari.

Nicolaus I. Hincmaro Archiepiscopo Rhemensi privilegia Sedis suæ confirmari postulanti appositè respondet epist. ad. inique impugnari ab illo Archiepiscopo privilegia Ecclesiæ Romanæ, sine quibus consistere non possit Ecclesiæ Rhemenis privilegia; Privilegia præterea ab Apostolica Sede vestra Ecclesiæ confirmanda deposcitis, qui tamen nostra privilegia, quantum in vobis est, infringere satagitis. Porcum salutiferum, sanctam Romanam Ecclesiam appellatis, qui tamen in eo, ne aliqui salventur, quantum potestis, satagere procuratis. Quomodo, rogo, privilegia tua stare poterunt, si ita privilegia cassentur, per quæ tua privilegia in initum sanctissime noscuntur? Id ipsum agnovit ipse Rhemenis, quandoquidem scripsit ad Nicolaum Papam Favente Domino, in hac devotione manebis licent, privilegium Metropolitanæ Sedis Rhemorum, cui me Divina dignatio servire disposui, in summo privilegio sanctæ Sedis Romanæ manere, & privilegium esse Sedis Romanæ, si suâ auctoritate privilegium sibi subiectæ Sedis fecerit vigere, & studuerit confirmare.

Deinde dum Metropolitanis negata est à Suffraganeis debita obedientia, invocata est Sedis Romanæ auctoritas, ut inde roboret & auxilium acciperent privilegia Metropolitana, unde originem duxerant. Exemplum suppeditat epistola Ioannis XIII. ad Episcopos Britannia, hæc inter alia continens; Adunus Turonensis Ecclesiæ Archiepiscopus, veni-

niens ad Apostolorum limina Romam oratum, interpellavit nos, quod iura sui Archiepiscopatus, quae ab antiquis temporibus per decreta sanctorum Pontificum sanctae Romanae Matris Ecclesiae suis praedecessoribus concessa, & confirmata fuerunt, à vestro Archiepiscopo sublata videntur, &c.

Sed, ut redeamus ad Metropolitanum Rhemensem. (Divina enim providentia illos ipsos, qui sanctae Sedis auctoritatem ægré ferunt, aut latari sunt, ad illam confugere non raro compellit, ut quam sponte agnoscere reculant, vel inviti fateantur.) Hincmarus, qui contra sanctam Sedem tam frequenter recalcitraturus erat, non aliter suam dignitatem securè possidere potuit, quam obtentâ Romani Pontificis confirmatione: & ne causari possent, adhibitam à se hanc cautelam ex prudentia ob privatam necessitatem; eâ occasione Summi Pontificis potestatem professi sunt omnes Episcopi Gallicani, ut perhibent acta secundi Concilii Suesonensis anni 853. parte tertiâ his verbis; Porrexit etiam (Hincmarus) epistolam totius Galliae Episcoporum manibus subscriptam ad Apostolicam Sedem pro confirmatione ipsius ordinationis.

S. IV.

Corollarium.

De imaginario molimine præficiendi Ecclesiae Gallicanae Patriarcham.

Non abs re fore arbitrabar, hic ob oculos ponere, quæ hanc in rem disseruit Author sepe citati tractatus de Ecclesia Gallicanae libertatibus lib. 8. cap. 4. Editis in lucem, inquit, duobus voluminibus Petri Puteani de Libertatibus Ecclesiae Gallicanae, suspicatus quidam ob doctrinam in illis contentam, & ob alia indicia consilium esse creandi Patriarchae in Gallia, epistolam Paræneticam scripsit sub nomine Optati Galli ad omnes Episcopos illius Regni, ut huic molimini sese maturè opponerent. Exagitata est illa suspicio cum ab Isaacio Haberto Theologo Parisiensi, ac postea Episcopo Vabrensi, opusculo quodam stylo oratorio conscripto, tum ab Illustrissimo Petro de Marca libris de Concordia Sacerdotij & Imperij compositis. In sedit nihilominus plurium animis concepta de affectato Patriarchatu opinio, quam fovent subobscuri quondam tumores. Vanæ quidem sunt eâ de re minæ, ac in flectendis ad præmittendum officium animis sapientum, quorum interest, minus idoneæ: quia tamen simpliciores hinc commoveri videntur, propius ad idealem illum Patriarcham admovenda est consideratio.

ILLATIO I.

Quibus ex talis Patriarchae creatione aliquod inferri posset præiudicium?

Hoc præfatus Author à n. 2. ita prosequitur disquirendo; Cui metuendum esset ab illa

imaginario Patriarcha? Certè non Summo Pontifici, cuius auctoritas, cum Christum ipsum habeat authorem, nullis humanis machinationibus imminui potest ab ijs, qui in Religione Christiana perseverare statuerunt: Præsertim, inquit Nicolaus I. episc. 8. quæ est ad Michaelem Imperatorem, cum Ecclesia Romana privilegia, Christi ore in B. Petro firmata, in Ecclesia ipsa disposita, antiquitus observata, & à sanctis universalibus Synodis celebrata, atque à cuncta Ecclesia jugiter venerata, nullatenus possint minui, nullatenus infringi, nullatenus commutari; quoniam fundamentum, quod Deus posuit, humanus non valet amovere conatus. Et quod Deus statuit, firmum, validumque consistit. Illeque potissimum peccat, qui Dei ordinationi resistere tentat. Privilegia, inquam, illius Sedis, vel Ecclesiae perpetuâ sunt Divinitus radicata, atque plantata sunt. Impingi possunt, transferri non possunt; trahi possunt, evelli non possunt. Innuaverat eidem Pontifici Hermintrudis Regina Franciæ, Carolum Caivum Regem Sedis Apostolicæ iura impetratum, nihil quod optabat, à Papa consequeretur, aucturum verò, si compos fieret; sed intrepidè respondit Nicolaus ep. 11. 36. Quod autem scripsistis, quia si exaudiamus filium nostrum, non detrimentum, sed augmentum Ecclesiae nostræ privilegia generetur. Nos certissime credimus, quia privilegia sanctae Romanae Ecclesiae nullum possunt sustinere detrimentum, nec plantatio, quam Caelstis Pater noster plantavit, eradicari, nec fundamenta, quæ Summus posuit Architectus, queunt quibuslibet, & quantislibet fluctuationibus amoveri. Epistolâ etiam 24. iuxta aliam epistolam Gelasij ad Orientales; Privilegia sua, inquit, à Christo Ecclesia Romana per Petrum consecuta est.

Verisimilior esset timendi ratio Episcopis 60. ipsis Gallicanis, si, quando in Principem æquitatis & religionis minus amantem, ac in Archiepiscopum urbis Regiæ ambitiosum, & Regis studio, atque auctoritate fultum inciderent, ne, instituto Patriarchatu, libertate Canonica, & magnâ propriæ dignitatis parte privarentur. Unde enim orta est Episcoporum Metropolitanorum, Exarchorum, ac denique Patriarcharum Orientalium depressio, nisi ab Episcopis Constantinopolitanis ambitionis alio percitis, & Imperatorum potentia armatis? A quibus etiam deinde totus Oriens in schisma, & demum in hæresim attractus est, homines scilicet carnales, dignitates Ecclesiasticas ex urbium amplitudine, ac Principum illie comorantium maiestate, non ex Apostolorum, vel Ecclesiae primariâ dispositione metientes, putarunt, sicut civitates Regiæ cæteris præminent, ita qui in eis sedent Praesules, Coepiscopis posse dominari. Quâ in re ipsimet Coepiscopi eorum apud Principem gratiam modò metuentes, modò implorantes, propriæ servitutis colla partim spontè, partim inviti submisserunt.



ILLATIO II.

A quo creandus esset ejusmodi Patriarcha?

61. **A**uthor præallegatus à n. 4. pergit hoc discutere sub hisce interrogationibus; *A quo igitur is Patriarcha suam acciperet dignitatem, & auctoritatem? Num à Christo? A Summo Pontifice? A Rege? Ab Episcopis ipsis Gallicanis? Non à Christo: quis enim ita desipiat, ut arbitretur, dignitatem Ecclesiasticam in Evangelio per septendecim sæcula non detectam, ab Apostolis, ipso jubente, non collatam, ab ipso rursus de caelo descendente fore retribuendam? Fidem non inveniret hujusmodi constitutio extraordinaria sine plurimorum miraculorum confirmatione.*

62. Christiani sunt & Catholici, qui Regnum Franciæ incolunt, atque adeo verendum non est, ne Patriarchalis dignitatis cum auctoritate spiritali creandæ jus Regi ascribant. Illam sine auctoritate Romani Pontificis institui, aut alicui Ecclesiæ imperitari non posse, quantumvis intercedat Principum sæcularium voluntas, docet S. Leo epist. 44. quæ est ad Marcianum Augustum cap. 3. occasione Anatolij Episcopi Constantinopolitani, dignitatem Patriarchalem ambientis; *Habet, inquit, sicut optamus, Constantinopolitana civitas suam gloriam, & protegente dextera Dei, diuturno clementia vestra fruatur imperio. Alia tamen est ratio rerum secularium, alia Divinarum; nec præter illam Petram, quam Dominus in fundamento posuit, stabilis erit illa constructio. Idem etiam scribit Nicolaus I. respondens ad consulta Bulgarorum cap. 73. verbis infra referendis. Imò Concilium Chalcedonenſe dignitatem, quæ ex assensu Imperatoris Episcoporum Constantinopolitanum auxerat, stare sine Romani Pontificis auctoritate non posse, sensit; ut in ejus Synodica ad S. Leonem videre est. Certò si Principes non possunt Metropolitanam Ecclesiasticam facere, quæ poterunt Sedem Patriarchalem constituit? Aut quam habeat jurisdictionem spirituales Patriarcha hoc modo creatus?*

63. A Summo quidem Pontifice posset quis ad Patriarchalem dignitatem provehi; sed tunc Patriarcha non minus, imò magis subiectus esset sanctæ Sedis. Vocaretur enim in partem sollicitudinis, non in plenitudinem potestatis, ipsaque sollicitudinis participatione ad arctiorem cum supremo Ecclesiæ Capite conjunctionem adstringeretur. Verùm exemplis Constantinopolitanorum, & aliorum Episcoporum edocti Pontifices, quam difficile sit, ut ambitio adeptis tranquillè fruatur, & ulteriora, etiam vetita, non appetat, vix ad indulgendam illam exaltationem inducerentur.

•••••

ILLATIO III.

An possent Episcopi, Curia Regia id forte optantis favorem aucupantes, vel indignationem metuentes, sibi met Caput unum imponere, ac suam in id potestatem conferre?

Pergit ille Author à n. 7. hunc in modum differere. Certè, si juxta vulgatam juris regulam, *nemo plus juris ad alium transferre potest, quam ipse habeat*, ff. De jur. l. 54. non eximeret Episcoporum consensus Patriarcham à Summi Pontificis auctoritate, cui nihilominus subjacerent ipsi, nec profusus successores suos ligarent. Etenim, si, ut communiter docent Juris Canonici periti, Episcopus sine Summi Pontificis licentiâ Ecclesiæ suæ servitutem nequit imponere, & quæ circa hujusmodi sunt, suos tantum tenent Auctores; non magis ad successores transfret Patriarchæ ab ipsis constituti, quam Vicarij ab ipsis nominati potestas.

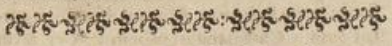
Accedit, quòd Summi Pontificis est, omnium Ecclesiarum jura defendere, sedulamque operam dare, ne vel ab ipsis Prælatibus lædantur. Atqui Gallicanæ Ecclesiæ maxima ex creato Patriarcha detrimenta paterentur. Plurimum enim eorum imminueretur libertas, si Episcopis omnibus novus Superiorem præferretur. Metropolitanorum dignitas obscuraretur, ac ferè deperiret, si vigeret Patriarchalis.

Denique non potest major dignitas à minore conitui, Patriarchalis à Metropolitanica, vel ab Episcopali, ut monet Nicolaus I. in respons. ad cons. Bulg. c. 73. his verbis: *A quo autem sit Patriarcha ordinandus, interrogatis: Et idcirco sitote, quia in locis, ubi nunquam Patriarcha, vel Archiepiscopus institutus est à majori est penitus institutus: quoniam secus dicitur apostolum, minus à majore benedicitur. Deinde, verò licentiâ acceptâ & palij ordinat ipse sibi deinceps Episcopos, qui Successorem valeant ordinare. Vos autem sive Patriarcham, sive Archiepiscopum, sive Episcopum vobis ordinari possuletis, à nemine nunc velle congruentius, quam à Pontifice Sedis beati Petri, à quo & Episcopatus, & Apostolatus sumpsit initium, hunc ordinari, valetis. Præter rationem generalem, specialem aliam considerabat Nicolaus, quòd scilicet Bulgari ad fidem Catholicam fuissent conversi ope Romani Pontificis, quæ ratio etiam locum habet in Gallia, in qua ex Innocentio I. à beato Petro, aut ab ejus Successoribus, sive illorum auctoritate omnes illic fundatæ sunt Ecclesiæ.*

Sanè licet, ut diximus, Episcopi Concilij Chalcedonenſis, favente Imperatore Marciano, Ecclesiam Constantinopolitanam Patriarchali dignitate insignire, refragantibus Apostolicæ Sedis Legatis, tenuissent, Canon ille diu effectu caruit, renitentibus Summis Pontificibus, nec plenè obtinuit, donec accessit eorum assensus.

Concludamus igitur cum S. Leone epist. 39. quæ est ad Episcopos per Provinciam Viennensem constitutos in causa Hilarij Arelatensis

Iatensis Episcopi, aliquam juris Patriarchici partem ambientis, neminem debere jus in debitum in alios Episcopos usurpare, neque posse Episcopos propria dignitatis jura in alium transferre, & ad sanctam Sedem pertinere, hujusmodi usurpationem calligare. Alienum jus, inquit S. Leo, alter sibi non audeat vindicare. Suis limitibus, suis terminis, sit unusquisque contentus, & privilegium sibi debitum in alium transferre se posse, noverit, non licere. Quod si quis negligens Apostolicas sanctiones, plus gratia tribuens personali sui honoris deservit esse voluerit, privilegium suum in alium transferre posse se credens, non is, cui cesserit, sed is, qui inira Provinciam antiquitate Episcopali ceteros preuenit Sacerdotes, ordinandi sibi vindicet potestatem.



DISQUISITIO X.

§. I.

De Ecclesiasticarum Dignitatum gradibus ac praeeminentiis.

De Hierarchico Ecclesiae statu.

Svb isthac Disquisitione fiet discussio argumentorum ac Exceptionum, quae Ludovicus Ellies du Pin sacrae facultatis Theologicae Parisiensis Doctor in sua circa antiquam Ecclesiae disciplinam Dissertatione 1. digessit.

PRIMO. Hierarchia Ecclesiastica habetur dilucidè exorta ab Apostolo Roman. 12. v. 4. ita differente. Sicut enim in uno corpore multa membra habemus, omnia autem membra non eundem actum habent, ita multi unum Corpus sumus in Christo, singuli autem alter alterius membra in Christo Iesu Domino nostro. Si proinde de corporis humani ex membris adeo diversis coalescentis formâ, sit quaestio, multiplicem hujus unitatis rationem reperies, partim in mutuâ membrorum activæ ac passivæ communicationis coordinatione, partim in organizationis corpus heterogeneum constituentis integrali coadunatione, partim in formæ vitæ substantialem universis membris impertientis unitate. Illam igitur similitudinem ab Apostolo præcitato hierarchicum Ecclesiae corpus, cum organico corpore humano comparante inductam, hinc verbis ulterius explicat Paulus, asseverando ibidem, quod fideles sint quidem in Christo unum Corpus, attamen singuli sint alter alterius membra, habentes donationes secundam gratiam differentes, sive prophetiam secundam rationem fidei, sive ministerium in ministrando, sive qui docet in doctrinâ, qui exhortatur in exhortando, qui tribuit in simplicitate, qui præest in sollicitudine.

Præfatio.

Secundò. Quod si igitur de Ecclesiae membrorum mutuâ inter se, tum activâ, tum passivâ communicatione sit sermo, affirmandum est, passivam, seu influxûs Ecclesiae susceptivam, in Sacramentis recipiendis capacitatem, subsistere ex caractere Baptismali; activam verò communicationem in conferendis Sacramentis sitam esse in potestate Sacramenti Ordinis, cui annexa est communicatio gubernativa, quæ prodit ex jurisdictione Ecclesiastica, diversis gradibus distinctâ, nempe Apostolatûs, seu Summi Pontificatûs, Patriarchatûs, sive Exarchatûs, Metropolitanatûs, seu Archiepiscopatûs, & simplicis Episcopatûs. De cujusmodi adeo gradibus proximè differemus.

1. IN refutandis præinsinuatîs seu argumentis, seu Exceptionibus Elliesianis reflexionem faciemus ad duo, per eundem auctorem in tuo præloquio exposita principia: quorum unum in eo se tenet. Nempe omnem hominum societatem, ut sit firma & stabilis, debere aliquâ regiminis formâ temperari: si namque homines sine ulla legibus inter se coirent, nullâque certâ ratione regerentur, sed cuilibet, prout libuitum est, suis moribus vivere liceret, necessum fore, societatem primùm immensus turbis, bellisque confundi, ac tandem penitus dissolvi. Cùm ergo Ecclesia sit societas hominum fidem Christi professantium, necessum fuisse, ut aliqua forma regiminis in ea constitueretur, quam, licet pro variâ temporum ratione non parum immutata fuerit, suas semper leges habuisse, primùm in solitas per consuetudines, dein communi consensu receptas, ac demum Synodorum decretis confirmatas. Quemadmodum quarto præsertim Ecclesie sæculo factum fuerit.

2. Alteram in hoc puncto Elliesij principium sic se habet. Apostolorum scilicet Ecclesie nascentis initio, in illud solummodò incubuisse, ut fidem Christi per totum Orbem spargerent, singulisque Ecclesie Episcopos, qui eas regerent, præfuisse, nondum sollicitos de exteriori politia. At post disseminatam per totum Orbem Christi fidem, cogitari ceptum esse de Ecclesiarum inter se invicem communi ac societate, nec non de exteriori regiminis formâ. Sic Ioannem jam senescentem videri, aliquam Ecclesiarum Asiæ formam constituisse. Cuius exemplum secutos veros Apostolicos, mirum in modum exornasse hanc spariam: rem deinde ad se in consuetudinem, quæ pro lege tum erat: ac demum, cùm Religio Christiana sub Con-

Z. z. z.

§. II.